

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! Basisschool De Gouden Regen Ganshoren te GANSHOREN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	91
Instelling	GO! Basisschool De Gouden Regen Ganshoren
Directeur	Veerle DIERICK
Adres	Frans Vervaeckstraat 47 - 1083 GANSHOREN
Telefoon	02-421.54.00
Fax	02-420.00.04
E-mail	ls.ganshoren@g-o.be
Website	bsdegoudenregen.wix.com/degoudenregen
Bestuur van de instelling	GO! Scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SGE BRUSSELIA III
Adres	Karel Bogaerdstraat 4 - 1020 LAKEN
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Dieleghemse Steenweg 24 - 1090 JETTE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-05-2014, 13-05-2014, 14-05-2014, 15-05-2014, 16-05-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	16-05-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	20-06-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Frans DE BIE
Teamleden	Ilse DE VOLDER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	17
4.2 Sociale en emotionele begeleiding.....	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De GO! Basisschool De Goudenregen telt twee vestigingen en ligt in de Brusselse deelgemeente Ganshoren in een groene omgeving. De vestigingen worden door een straat van elkaar gescheiden. Vestigingsplaats 'De Goudenregen' is de administratieve zetel. Vestigingsplaats 'De Tuinen' beschikt over een aantal modulaire klassen en over enkele klassen die in het gebouw van het internaat gelegen zijn. De leerlingenpopulatie van beide vestigingen is vergelijkbaar. De meeste leerlingen spreken van huis uit geen Nederlands. De socio-economische achtergrond is relatief zwak en sommige leerlingen hebben sociale en emotionele begeleiding nodig, onder meer door problematische opvoedingssituaties. Op korte tijd werd de school getroffen door opeenvolgende traumatische ervaringen zoals overlijdens en geweldsdelicten, die diepe sporen nalieten op zowel het team als de leerlingen. Het team wordt aangestuurd door een ervaren directeur die sterk betrokken is op de sociale en emotionele problemen van de leerlingen. Beide vestigingen hebben een dynamisch lerarenteam met een sterk engagement voor de doelgroep. De expertise die nodig is om hier doelgericht mee om te gaan verschilt echter. De meeste leraren zijn relatief jong. De voorbije jaren kende de school om diverse redenen een groot lerarenverloop, wat zij met moeite kon opvangen.

Tijdens het vooronderzoek van 5 mei 2014 koos het inspectieteam voor een focus op de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie, en op de processen deskundigheidsbevordering/aanvangsbegeleiding en sociale en emotionele begeleiding. Het inspectieteam onderzocht ook het algemeen beleid, de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne, de overige erkenningsvoorwaarden, de overige regelgeving, het SES-beleid (sociaal-economische status) en het talenbeleid.

In de kleuterafdeling slagen de leraren erin om een vrij evenwichtig, volledig, doelgericht en samenhangend onderwijsaanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie op te bouwen. De meeste leraren creëren een krachtige onderwijs- en leeromgeving. Zij geven kleuters tijdens dialogen en in de hoeken ruime kansen om gericht te luisteren en te spreken. De kleuters krijgen vele kansen om al doende te leren, te experimenteren en te exploreren. De boekenhoeken en de voorraad speelleermaterialen staan nog niet op punt.

In de lagere afdeling is het onderwijsaanbod voor Nederlands door de ondersteuning door een extern ondersteuningsinitiatief en de nauwgezette wijze waarop de onderwijsleerpakketten gehanteerd worden voldoende evenwichtig, samenhangend en volledig. Het leergebied wereldoriëntatie voldoet nog niet, vooral omdat de domeinen mens, maatschappij en techniek te weinig diepgang kennen of onvoldoende aan bod komen. Rekening houdend met de specifieke schoolcontext en de leerlingenkenmerken worden de eindtermen onvoldoende doelgericht aangeboden en bereikt. Ook zijn de socio-emotionele problemen in te beperkte mate een aangrijpingspunt voor de doordachte integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden.

De deskundigheidsbevordering richt zich op enkele schoolprioriteiten en op individuele leerbehoeften. Zowel het team als individuele teamleden volgen geregeld nascholing. Accenten zijn onder meer de verwerking van emotionele ervaringen, leerlingengedrag en kansarmoede. Ondanks die waardevolle initiatieven worden die accenten nog onvoldoende vertaald naar de klaspraktijk. Een extern ondersteuningsinitiatief ondersteunt de school met gerichte nascholing. Leren van elkaar is nog geen gewoonte, hoewel de school over heel wat getalenteerde teamleden beschikt. Nieuwe leraren krijgen vooral in de lagere afdeling weinig doelgerichte opvolging, coaching en ondersteuning. Zij steunen vooral op de spontane ondersteuning door collega's. De school realiseert zich dat meer aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding noodzakelijk is, maar maakte nog te weinig concrete afspraken op schoolniveau. De meeste leraren spannen zich in om de sociale en emotionele begeleiding naar eigen inzicht vorm te geven. In de opvang van leerlingen met gedragsproblemen ontbreekt een coherente en gelijkgerichte aanpak. Momenteel overheerst een curatieve aanpak, terwijl de school nood heeft aan een meer preventieve benadering.

Het algemeen beleid ondervindt de invloed van de complexe schoolcontext. De energie die de schoolleiding in de sociale en emotionele begeleiding investeert, houdt in dat het pedagogisch-didactische beleid verhoudingsgewijs minder aandacht krijgt. Hierdoor ontbreekt een doordachte dynamiek om het pedagogisch-didactische beleid systematisch te optimaliseren. Het aankoop- en personeelsbeleid, de besluitvorming en de interne communicatie missen de nodige transparantie en gebeuren weinig

participatief. Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid is nog weinig doelgericht uitgebouwd. De vele personeelsswissels in het zorgteam en de veelvuldige vervangingen waarvoor de zorgleraren worden ingeschakeld, hypothekeren de leerbegeleiding. De zorgondersteuning ligt hierdoor te exclusief bij de klasleerkracht wat gezien de complexiteit van de zorgvragen de draagkracht van een aantal leerkrachten overschrijdt. De ondersteuning op klas- en leerlingniveau is hierdoor tevens sterk leerkrachtafhankelijk. De handelingsbekwaamheid van het team verschilt. Ook de aanwending van de SES-lestijden gebeurt momenteel weinig doelgericht en in te beperkte mate vanuit een gedragen visie. De huidige invulling hypothekeert het rendement van deze lestijden. Het ICT-beleid is in de hele school maar vooral in vestigingsplaats De Tuinen nog weinig doordacht uitgebouwd. De ICT-infrastructuur vertoont cruciale gebreken. De school beschikt over een uitgebreide set evaluatiegegevens maar momenteel analyseert het beleid die gegevens te weinig om het onderwijsaanbod gericht te kunnen optimaliseren. Enkel voor Nederlands slaagt de school hier mede dankzij een extern ondersteuningsinitiatief wel in. De school bevindt zich voor wat de opbouw van een doordacht talenbeleid betreft aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Het inspectieteam sluit de doorlichting af met een gunstig advies voor de onderwijsdoelstellingen in de kleuterafdeling en voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Het leergebied Nederlands in de lagere afdeling voldoet, het leergebied wereldoriëntatie niet. Het inspectieteam spreekt dus een gunstig advies beperkt in de tijd uit voor de onderwijsdoelstellingen in de lagere afdeling. De school krijgt de opdracht om het tekort voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling en het tekort in functie van de onderwijsreglementering binnen de vastgelegde termijn weg te werken. Het inspectieteam vertrouwt erop dat de schoolleiding en het team vanuit hun engagement en ondersteund door de pedagogische begeleiding en het extern ondersteuningsinitiatief de kwaliteit van het onderwijsaanbod verder zullen verhogen. Het wenst de school daarbij alle succes toe.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De leraren van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. Zij zorgen voor een doelgericht, samenhangend, evenwichtig en volledig onderwijsaanbod. De kleuters krijgen alle kansen om hun taalvaardigheid in een krachtige onderwijs- en leeromgeving te ontwikkelen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De leraren van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. Zij zorgen voor een doelgericht, samenhangend, evenwichtig en volledig onderwijsaanbod. De realiteit, de leefwereld van de kleuters en hun interesses zijn hierbij richtinggevend. Zij krijgen alle kansen om de wereld met al hun zintuigen explorerend en experimenterend te verkennen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren van de kleuterafdeling baseren hun thematisch onderwijsaanbod en de rituelen en weerkerende activiteiten op de leerplannen. Zij selecteren dominante doelen uit de verschillende leergebieden en bieden die geïntegreerd aan. De bewaking van het onderwijsaanbod is leraarafhankelijk. Nieuwe leraren hebben weinig zicht op de verwachtingen van de school.

De horizontale samenhang tussen de domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie en tussen de verschillende leergebieden is sterk. Bij elk thema voorzien de leraren in de ophijsting van de streefwoordenschat en de begrippen. Zij geven aan dat de verticale gradatie ervan nog niet optimaal is uitgewerkt. Het zwaartepunt van de planning en samenwerking ligt bij de parallelleleraren. De keuze van de thema's is vooral leraargestuurd. De kleuters hebben relatief weinig mogelijkheden om thema's aan te reiken. Ook is de ruimte voor occasioneel onderwijs beperkt. De leraren geven wel aan rekening te houden met de interesses van de kleuters.

De plannings- en observatiedocumenten zijn weinig functioneel. Ze veroorzaken planlast, wat de beschikbare tijd om te investeren in een gevarieerd en uitdagend onderwijsaanbod hypothekeert.

De onderwijspraktijk wijst erop dat de meeste leraren de kerngedachten van de ontwikkelingsdoelen en de uitgangspunten van de leerplannen vertalen naar de werkvloer. De kleuterafdeling krijgt praktijkgerichte en efficiënte begeleiding van een extern ondersteuningsinitiatief, dat al geruime tijd intensief met de school samenwerkt. Hierbij ligt de klemtoon vooral op de taalvaardigheid, in het bijzonder op rekentaal, luisteren en spreken.

De leraren spreken een keurige voorbeeldtaal en bouwen sterke dialogen op die het probleemoplossend denken van de kleuters activeren. De interactie tussen de leraar en de kleuters is rijk en gevarieerd. Kleuters tonen een opvallende spreekdurf waarbij de leraren hen positief bevestigen. In de klassen heerst een positief en veilig klasklimaat en een hoog welbevinden.

De meeste leraren spannen zich in om de kleuters te laten handelen, exploreren en experimenteren. Zij sluiten daarbij aan op de leefwereld van de kleuters. Naast de thematische verrijking van de hoeken voorzien zij zelf in heel wat geschikte speelleermaterialen, zoals voor de luisterhoek. Ontluikende geletterdheid krijgt bij de oudste kleuters gerichte aandacht. De leraren lezen geregeld voor.

Het schooldomein biedt heel wat exploratiemogelijkheden die de leraren benutten. De kennis die de meeste leraren over de onmiddellijke schoolbuurt bezitten is beperkt. Hierdoor worden nog niet alle kansen die de buurt biedt aangegrepen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leraren van de kleuterafdeling maken overwegend efficiënt gebruik van de beschikbare onderwijstijd. De randactiviteiten zoals het toiletbezoek en de drankpauze nemen minder tijd in beslag naarmate de kleuters ouder worden.

De meeste leraren zorgen voor een krachtige onderwijs- en leeromgeving. Hun klassen zijn overzichtelijk opgebouwd, wat het ruimtelijk inzicht van de kleuters bevordert. Hoekenpictogrammen ondersteunen dit. In sommige klassen is het onthaal weinig functioneel en gevarieerd ingevuld. Opvallend is de afwezigheid van een boekenhoek of de weinig aantrekkelijke presentatie van boeken in enkele klassen. De leraren hebben niet de gewoonte om met de kleuters naar de lokale bibliotheek te gaan. Ook hoeken die spontane dialogen uitlokken –zoals bijvoorbeeld een dramahoek- ontbreken of zijn te weinig attractief uitgebouwd. De meeste leraren gebruiken zelf aangemaakte tijds.schedulers, die niet altijd even optimaal uitgewerkt en op elkaar afgestemd zijn. De thema's zijn duidelijk zichtbaar in het klasbeeld. De leraren zorgen voor thematische visuele ondersteuning met voorwerpen en afbeeldingen. Toch kan de visuele ondersteuning van kernbegrippen die in de dialogen aan bod komen nog sterker uitgebouwd worden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Heel wat speelleermaterialen en meubelen in de kleuterafdeling zijn aan vervanging of opfrissing toe. Ook is het materialenaanbod veeleer beperkt. Het valt op dat een aanzienlijk deel van de klasinventaris door de leraren noodgedwongen met eigen middelen is aangeschaft. De afspraken rond klasbudgetten en de aanschaf van materialen in de loop van het schooljaar zijn onvoldoende transparant. Ook de ICT-infrastructuur staat nog niet op punt. In vestigingsplaats Goudenregen zorgt zij vaak voor problemen en valt de internetverbinding af en toe weg, terwijl deze in vestigingsplaats De Tuinen meestal niet goed functioneert.

Materieel beheer
Infrastructuur

De meeste leraren van de kleuterafdeling beschikken over weinig opbergruimte, waardoor sommige klassen een rommelige indruk geven.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuterafdeling gebruikt het screeningsinstrument dat door het extern ondersteuningsinitiatief aangereikt wordt om vooral de ontwikkeling van de taalvaardigheid te observeren en evalueren. Deze screening levert waardevolle evaluatiegegevens op die de leraren doelgericht inschakelen om de remediëring en differentiatie op groeps- en kindniveau richting te geven. Daarnaast hanteert de kleuterafdeling een weinig doelgericht observatie-instrument dat ook andere ontwikkelingsgebieden in kaart brengt. Het is slechts in beperkte mate afgestemd op de vooropgestelde leerplandoelen, waardoor de leraren moeite hebben om te meten wat het effect van hun inspanningen is. Die arbeidsintensieve gegevensverzameling ondersteunt de leerbegeleiding van kleuters weinig effectief en veroorzaakt vooral planlast. De meerwaarde ervan wordt ook door de leraren in vraag gesteld. Dit leidde nog niet tot gerichte aanpassingen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De meeste klasleraren nemen differentiatiemaatregelen op in de planning. Zij houden rekening met de evaluatiegegevens om voldoende remediëring te voorzien. Sommige kleuters kunnen rekenen op preteaching of op verlengde instructie. De leerbegeleiding gebeurt vooral door de eerstelijnszorg van de individuele klasleraar. Ondanks de waardevolle inspanningen volstaat die ondersteuning niet om een passend antwoord te bieden op de complexe zorgvragen van sommige kleuters. De zorgondersteuning door de zorgleraren is onvoldoende beschikbaar. Zo valt de tweedelijnszorg geregeld weg omdat de leraren moeten vervangen bij afwezigheden. Een belangrijk aantal lestijden zorg wordt niet ingevuld. Ook voor de leerbegeleiding legt de school een hoge planlast op die ten koste gaat van doelgerichte kind- en leerkrachtondersteuning op klasniveau
Begeleiding Afstemming met partners <i>Samenwerking</i>	De school stelt zich laagdrempelig op en investeert in een positieve samenwerking met de ouders.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering	De input van een extern ondersteuningsinitiatief zorgt voor een functioneel aanbod aan nascholingsinitiatieven voor Nederlands waarbij tevens gerichte aandacht gaat naar de toepassing ervan in de klaspraktijk.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De leraren van de lagere afdeling bereiken de eindtermen voor Nederlands met hun leerlingen in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is voldoende evenwichtig, samenhangend en volledig. De leerlingen krijgen gevarieerde kansen om hun taalvaardigheid te verhogen. De observaties en de outputgegevens wijzen erop dat de meeste leerlingen een goede taalvaardigheid ontwikkelen.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De leraren van de lagere afdeling bieden een vrij evenwichtig onderwijsaanbod voor Nederlands aan. Zij vertrouwen daarbij vooral op onderwijsleerpakketten die flexibel aansluiten op de leerbehoeften van de leerlingenpopulatie. Na screening besloten zij dat de onderwijsleerpakketten voldoende garant stonden voor een afstemming op het leerplan Nederlands. De bewaking van het onderwijsaanbod is leraarafankelijk. Hoewel de onderwijsleerpakketten voor een redelijke verticale samenhang zorgen, ervaren de leraren de behoefte om te investeren in een doordachte graduele opbouw. Met externe ondersteuning analyseren en interpreteren zij de outputgegevens voor Nederlands. Tevens krijgen zij externe begeleiding bij de implementatie van onderwijsvernieuwingen voor Nederlands zoals onder meer met een rijke waaier aan activiteiten rond spelling, lezen, woordenschat en spreken.
---	---

Ondanks de vele inspanningen stelt de lagere afdeling vast dat de leeropbrengsten van de leerlingen niet altijd volgens verwachting evolueren. Uit de onderwijspraktijk blijkt dat leraren vanuit tegenvallende resultaten soms te eenzijdig focussen op spelling ten koste van andere domeinen van het leergebied.

De meeste leraren bevorderen actief spreken en luisteren en gebruiken daarbij een keurige taal. Veel leerlingen tonen voldoende spreekdurf. In enkele klassen sluit het taalgebruik van de leraar niet optimaal aan op het niveau van de leerlingen. Sommige leraren gaan er iets te snel van uit dat de gebruikte begrippen door alle leerlingen goed begrepen worden. De leerlingen krijgen in zowel Nederlands als in de andere leergebieden gevarieerde kansen voor functioneel als creatief schrijven. De aandacht voor leesbevordering verschilt.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De keuze voor taalinitiatie Frans in de eerste graad is opmerkelijk, omdat de meeste leerlingen immers vlot Frans, spraken, vaak vlotter dan de leraar die taalinitiatie Frans geeft, en omdat de taalvaardigheid voor wat Nederlands betreft alle aandacht nodig heeft.

De visuele ondersteuning aan de klaswanden voor dit leergebied focust in de meeste klassen sterk eenzijdig op spelling. Sommige leraren voorzien wel in individuele onthoudfiches die de leerlingen desgewenst kunnen raadplegen. De beschikbare onderwijstijd wordt optimaal gebruikt.

Het klasmanagement en de lerarenstijl verschillen. Een aantal leraren geeft de leerlingen veel ruimte voor eigen initiatief. In andere klassen hanteren de leraren een soms te sturende aanpak. In sommige klasgroepen hebben leraren moeite met het klasmanagement. Zij dienen het grootste deel van de tijd aan klashouden te besteden. Hierdoor verminderen het welbevinden en de betrokkenheid en is het leerrendement er beperkt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De meeste klasbibliotheken zijn goed uitgerust. Enkele leraren maken doelgericht gebruik van een mobiel elektronisch schoolbord hoewel niet alle functies optimaal gebruikt worden door het ontbreken van de nodige licenties. Op school- en klasniveau staat de ICT-infrastructuur nog niet op punt. In vestigingsplaats De Goudenregen zorgt zij vaak voor problemen en valt de internetverbinding af en toe weg, terwijl deze in vestigingsplaats De Tuinen zelden optimaal functioneert. De school beschikt niet over een schooleigen leerlijn voor ICT. De leergebiedoverschrijdende eindtermen voor ICT zijn in onvoldoende mate richtinggevend. Hierdoor integreren de leraren de leergebiedoverschrijdende eindtermen slechts in beperkte mate. In verschillende klassen ontbreken goed functionerende media-apparaten en hoofdtelefoons, zodat de luisterhoeken niet operationeel zijn.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leraren evalueren de vorderingen van hun leerlingen met de toetsen van de onderwijsleerpakketten en met eigen toetsen. Ook maken zij gebruik van diverse genormeerde testen. Op het einde van de lagere afdeling nemen zij deel aan genormeerde proeven. Zij analyseren de evaluatiegegevens en gebruiken deze om de remediëring op kind- en groepsniveau vorm te geven en om het onderwijsaanbod waar nodig bij te sturen. De lagere afdeling organiseert ook eigen examens. Voor Nederlands valt daarbij de sterke aandacht voor spelling en grammatica op.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig

De schriftelijke rapportering over het leergebied Nederlands weerspiegelt slechts in beperkte mate het gerealiseerde aanbod. Per domein geven de leraren een cijfer en een kwalitatieve beoordeling. Ook nemen zij de resultaten van de genormeerde testen op. Het taalgebruik is weinig afgestemd op de ouders die meestal het Nederlands onvoldoende beheersen. Onderdelen van het rapport, zoals de zelfevaluatie door de leerlingen, worden zelden of nooit ingevuld. Hoewel het huidige geschreven rapport onvoldoende is afgestemd op het doelpubliek krijgen ouders tijdens de oudercontacten wel een duidelijk beeld van de leervorderingen van hun kind door de uitgebreide mondelinge toelichtingen van de leraren.

Begeleiding
Leerbegeleiding
*Beeldvorming
Zorg*

De leerbegeleiding wordt ongeacht de zorgbehoeften van de leerlingen sterk eenzijdig ingevuld vanuit de eerstelijnszorg van de individuele klasleraar. De evaluatiegegevens zijn richtinggevend voor de remediëring op kind- en groepsniveau. De meeste klasleraren maken gebruik van de foutenanalyses bij de onderwijsleerpakketten en remediëren op basis van de differentiatie en remediëring voorzien in het onderwijsleerpakket. Hoewel de school over een ruim aantal zorglestijden beschikt, worden deze weinig doeltreffend aangewend. Ook de afbakening van de opdracht is niet altijd even duidelijk. Zo wordt van de zorgleraren verwacht dat ze inspringen bij afwezigheden, wat geregeld gebeurt. Ook wendt de school SES-lestijden aan voor een takenpakket met opdrachten die weinig relatie met zorg hebben. Dit alles heeft tot gevolg dat de kindbetrokken zorgondersteuning door het zorgteam door tijdgebrek uiterst beperkt is. Tevens slaagt de school er mede daardoor niet in om preventieve zorgacties uit te bouwen. De leerbegeleiding voor Nederlands focust zich vooral op de remediëring van spelling. Niet alle beschikbare remediëringspakketten van de gebruikte onderwijsleerpakketten worden actief ingeschakeld. Enkele leerlingen die zich op de B-stroom richten krijgen niet de nodige curriculumdifferentiatie. Ook is de extra uitdaging voor snellere leerlingen beperkt. De productie van een veelheid aan documenten voor leerbegeleiding die niet in verhouding staat tot het effect op de werkvloer zorgt voor extra planlast.

Begeleiding
Afstemming met partners
Samenwerking

Sommige leraren gebruiken gestandaardiseerde pictogrammen in de communicatie met de ouders. Dit gebeurt evenwel nog niet in alle klassen. Afspraken op schoolniveau hierover ontbreken. De teamleden investeren in de laagdrempeligheid van de school en maken tijd om geregeld met de ouders te overleggen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

De input van een extern ondersteuningsinitiatief zorgt voor een rijk en functioneel aanbod aan nascholingsinitiatieven in functie van Nederlands. Ook bekwamen de leraren zich gaandeweg in de opbouw van een efficiënt talenbeleid. Dit staat evenwel nog aan het begin van een ontwikkelingstraject.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De leraren van de lagere afdeling bereiken de eindtermen voor wereldoriëntatie met hun leerlingen in onvoldoende mate. De doelgerichtheid, de verticale samenhang en het evenwicht tussen de domeinen zijn beperkt en de school kan de volledigheid van het onderwijsaanbod niet garanderen. Vooral de domeinen techniek, mens en maatschappij krijgen niet de invulling die ze, zeker op basis van de leerlingenkenmerken, verdienen. Ook spant de school zich onvoldoende in om de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden en ICT te integreren in het onderwijsaanbod.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie toont heel wat variatie, die gaat van voorbeelden van goede praktijk tot onderwijs gebaseerd op een veelheid aan kennisgerichte werkblaadjes die onvoldoende aansluit op de leef- en ervaringswereld van de leerlingen. De mate waarin het leerplan effectief aangewend wordt, is leraarafhankelijk. Sommige leraren bewaken het onderwijsaanbod vooral vanuit verantwoordingsperspectief, andere vanuit ontwikkelingsperspectief. Momenteel hebben de leraren een beperkt zicht op de horizontale en verticale samenhang voor dit leergebied. Zij zijn vragende partij om sluitende afspraken te maken om zodoende hiaten en overlappingen te vermijden. Een aantal leraren legt zinvolle verbanden tussen hun lessen wereldoriëntatie, Nederlands en muzische vorming. In enkele klassen is de transfer beperkt. Sommige parallelleleraren werken bij de planning en voorbereiding functioneel samen. Bij enkele leraren is de planning weinig functioneel. De leraren krijgen amper feedback over de planningsdocumenten, waardoor vooral de beginnende leraren weinig zicht hebben op de verwachtingen. De themaplanning is soms domeinspecifiek, waardoor kansen gemist worden om met de leerlingen vanuit meerdere standpunten naar de realiteit te kijken.

De domeinen ruimte, tijd en natuur overwegen in de meeste klassen. Zo zijn de tijd- en ruimtekaders meestal dynamisch opgevat, rijk geïllustreerd en gradueel opgebouwd. In enkele klassen leggen leraren knappe verbanden tussen deze tijd- en ruimtekaders en de actualiteit. Bij het domein ruimte richt de school zich sterk op de klas, de school en de eigen gemeente met haar ruimtelijke en historische kenmerken, om daarna de blik geleidelijk te verruimen. De wijze waarop het kaartbegrip invulling krijgt, is een voorbeeld van goede praktijk. Met lineaire en cyclische tijds-kaders duiden de leraren de dagelijkse en historische tijd. Ook het domein natuur krijgt zowel in de klas als op het schoolterrein en in de omliggende parken en bossen een ruime aandacht. De gezondheids-herinnerings- en milieueducatie worden efficiënt uitgebouwd.

De leraren van de lagere afdeling worstelen echter in de eerste plaats met de aanpak van het domein techniek. De outputgegevens voor dit domein vallen tegen. Over techniek zijn op teamniveau weinig concrete afspraken gemaakt. Hoewel de lagere afdeling techniekdozen aanschafte en enkele waardevolle initiatieven nam om thema's rond techniek uit te werken en technische proeven uit te voeren, komt de impact van dit domein op het onderwijsaanbod nog onvoldoende uit de verf. Leraren hebben in beperkte mate oog voor de technische aspecten binnen de andere thema's, waardoor de leerlingen belangrijke leerkansen missen.

De leerlingenpopulatie die zoals vastgesteld vooral op affectief-dynamisch vlak beproefd wordt – wat zich uit in bijvoorbeeld verlieservaringen, verlatingsangst en gedragsproblemen - heeft eveneens behoefte aan een diepere uitwerking van de domeinen mens en maatschappij en aan de integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden. Momenteel werkt de lagere afdeling nog niet met een schooleigen planning voor deze leergebiedoverschrijdende eindtermen, terwijl de meeste leerlingen hier nood aan hebben. Ook voor wat de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor ICT betreft heeft de lagere afdeling nog een lange weg af te leggen. Hoewel de leraren vanuit hun gedrevenheid ICT willen inschakelen in hun onderwijsaanbod, faalt de ICT-infrastructuur geregeld, zeker in vestigingsplaats De Tuinen. Hier is internettoegang vaak maandenlang onmogelijk. De mobiele elektronische borden werken door het ontbreken van licenties nog niet optimaal. De aandacht voor mobiliteit is leraarafhankelijk. In enkele klassen beperkt deze zich tot een thema verkeer en tot enige aandacht voor de verkeerssituaties tijdens excursies. Sterk is de aandacht voor de fietser en de fietsvaardigheden in de hogere klassen. Hier werkt de lagere afdeling samen met een verkeersorganisatie en de lokale politie. De geïntegreerde werkperiodes in de derde graad krijgen een rijke en multiperspectieve invulling. De mate waarin de klassen op excursie gaan, varieert van leraar tot leraar. Niet alle leraren hebben een goed zicht op de rijke mogelijkheden die de nabije en ruime schoolbuurt te bieden heeft. De school inventariseerde de leeransen van de omgeving nog niet.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De verschillen in lerarenstijl zijn opvallend. Waar de leerlingen in de meeste klassen positief-kritisch, constructief, coöperatief en interactief kunnen leren en de leraar een vooral ondersteunende rol speelt, nemen sommige leraren de touwtjes stevig in handen, wat leidt tot een overwegend leraargestuurde aanpak met beperkte interactie met de leerlingen. Wat bij het leergebied Nederlands over het klasmanagement is gezegd, geldt ook voor dit leergebied. In een enkele klas worden de lestijden voor wereldoriëntatie geregeld aangewend voor activiteiten die geen verband houden met dit leergebied.

De visuele ondersteuning voor wereldoriëntatie is in enkele klassen een voorbeeld van goede praktijk. Die leraren maken van hun klas een krachtige onderwijs- en leeromgeving.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De eerder gesignaleerde knelpunten betreffende ICT gelden ook voor de lagere afdeling. De meeste klassen beschikken voor dit leergebied over een voldoende ruim aanbod aan didactische materialen. Het inspectieteam stelt evenwel vast dat ook in de lagere afdeling heel wat leraren materialen vaak met eigen middelen bekostigen. Een transparant financieel beleid ontbreekt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De lagere afdeling richt zich voor de evaluatie binnen het leergebied wereldoriëntatie nog sterk eenzijdig op de reproductie van feitenkennis. Enkele leraren brengen ook de vaardigheden en attitudes in kaart of geven met portfolio's de evaluatie binnen wereldoriëntatie op een alternatieve wijze vorm.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig

De rapportering over wereldoriëntatie is summier en weinig informatierijk. De talenten en interesses van de leerlingen komen in veeleer beperkte mate in de rapporten tot uitdrukking. De oudercontacten bieden de leraren de kans om de ontwikkeling van de leerlingen mondeling toe te lichten.

Begeleiding	Het is ook voor dit leergebied vooral de klasleraar die de zorg voor de leerlingen op zich neemt. De sterkere en snellere leerlingen krijgen relatief weinig extra impulsen om hun talenten te ontwikkelen. De meeste leerlingen hebben duidelijk behoefte aan een stevige sociale en emotionele begeleiding. De meeste aanknopingspunten bevinden zich in de domeinen mens en maatschappij, en in de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor de sociale vaardigheden, werkpunten voor de school.
Leerbegeleiding	
<i>Beeldvorming</i>	
<i>Zorg</i>	
Inbreuk(en) op regelgeving	De school spant zich onvoldoende in om de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden en ICT te integreren in het onderwijsaanbod.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt. De meeste opgemerkte tekorten vinden we terug in de plannen die de beheersing ervan regelen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, de oplossing van andere is gepland. Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst en de externe dienst, blijkt dat er enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost.

De meeste lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen grotendeels overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat niet alle locaties even geschikt of comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Het is een blijvend aandachtspunt voor de school en het schoolbestuur om de terreinen en gebouwen van beide campussen goed te onderhouden. Vooral in vestigingsplaats De Tuinen viel het gebrek aan onderhoud van vooral de buitenruimte op. De volwassenentoiletten zijn niet overal gescheiden van het leerlingensanitair, en ook de scheiding van de toiletten voor dames en heren is niet overal gegarandeerd. Sommige klasmeubelen zijn aan vernieuwing toe. Het zitmeubilair in de klassen is ergonomisch niet optimaal afgestemd op de leerlingen. De school beschikt over een beperkte overdekte buitenspeelruimte. In vestigingsplaats De Tuinen is ook de overdekte binnenspeelruimte beperkt.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de kracht van het beleidsvoerend vermogen op het niveau van de scholengroep en de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en wegwerkte, vertrouwt het inspectieteam erop dat de resterende tekorten binnen een redelijke termijn zullen weggewerkt worden.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De schoolprioriteiten geven richting aan de deskundigheidsbevordering, hoewel de school nog geen heldere en gedragen visie op deskundigheidsbevordering en aanvangsbegeleiding ontwikkelde. Veel teamleden volgen individuele nascholing. Het nascholingsplan is een inventaris van de gekozen individuele nascholing en teamnascholing. Het bestrijkt het huidige en het komende schooljaar.

Door de anderstaligheid van de meeste leerlingen investeert het team vooral in nascholing rond mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid. De socio-emotionele problemen waar heel wat leerlingen mee kampen, deed de school kiezen voor een klemtoon op sociale en emotionele begeleiding.

Een extern ondersteuningsinitiatief begeleidt de school bij de formulering van geoperationaliseerde doelen voor het nascholingstraject rond taalvaardigheid.

Ondersteuning De directeur, het team en de individuele teamleden participeren aan gevarieerde nascholingsinitiatieven. De jarenlange begeleiding door een extern ondersteuningsinitiatief zorgt voor waardevolle taalimpulsen die hun effect niet missen. De begeleider hospiteert in de meeste klassen. Ook kan de school rekenen op een expertisenetwerk binnen de scholengroep en op de pedagogische begeleidingsdienst van het eigen net. De gon-leraar (geïntegreerd onderwijs) deelt de expertise met de klasleraar.

De groepscohesie binnen het team bevordert de onderlinge samenwerking en informatieuitwisseling. De leraren geven aan dat de veelvuldige informele contacten de interne deskundigheidsbevordering bevorderen. De formele interne deskundigheidsbevordering kan echter nog aan kracht winnen. De leraren hebben nog geen traditie van hospiteren, hoewel de school over voldoende interne experts beschikt. De nieuwe leraren krijgen bij hun indiensttreding een introductie over de schoolwerking. Daarna gebeurt de ondersteuning vooral door de (parallel)collega. De opvolging, coaching en ondersteuning van (nieuwe) leraren door de schoolleiding is beperkt. Hierdoor zijn zowel het team maar vooral beginnende leraren wat aan hun lot overgelaten. Nieuwe kleuterleraren kunnen rekenen op klasinterne ondersteuning door de zorgcoördinator. Sommige leraren hebben door de toename van complexe gedragsproblemen duidelijk steun nodig bij de optimalisering van het klasmanagement, maar een doelgericht professionaliseringstraject hiervoor ontbreekt.

Doeltreffendheid De school heeft nog niet de gewoonte om op schoolniveau te reflecteren op de effecten van de gevolgde nascholingen en op de wijze waarop nieuwe leraren begeleid worden. Dit doet haar kansen missen om de deskundigheidsbevordering en aanvangsbegeleiding gericht bij te sturen.

De gevolgde nascholing wordt nog niet doeltreffend vertaald naar de klaspraktijk en verankerd in de schoolwerking. De verworven kennis en vaardigheden verwateren of worden door de leraren verschillend in de klaspraktijk toegepast. De effecten van de gevolgde nascholingen blijven daardoor veeleer beperkt en leerkrachtafhankelijk. Zo leidden de nascholingen rond sociale en emotionele begeleiding nog niet tot een gelijkgerichte vertaling ervan op school- en klasniveau.

Ontwikkeling De leerlingenkenmerken dwingen de school om een nog sterkere focus op de sociale en emotionele begeleiding en de sociale vaardigheden te leggen. Zij heeft nog geen plan opgesteld om de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden gradueel te implementeren.

De meeste leraren zijn vernieuwings- en veranderingsbereid. Hun engagement geeft hen de nodige drive om zich voortdurend bij te scholen. Hiervoor ontbreekt echter een transparante, participatieve en ontwikkelingsgerichte aansturing.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid De school is recent geconfronteerd met opvallend veel traumatische ervaringen rond verlies en verlating. Zij hadden een emotionele impact op zowel de leerlingen als de leraren. Het team zoekt en vindt hierbij langzaam maar weer zijn evenwicht. De sociale en emotionele begeleiding is gezien de leerlingenkenmerken en de schoolcontext een cruciaal proces. Ondanks de vele crisissituaties beschikt de school nog niet over een gemeenschappelijk ontwikkelde visie op de sociaal-emotionele begeleiding. Hierdoor handelt elke leraar intuïtief en vanuit eigen inzichten naar beste vermogen maar ontbreekt een gelijkgerichte doordachte aanpak op school- en klasniveau. De nascholingen rond dit thema leidden tot enkele waardevolle maar losstaande acties om met de leerlingen verlies en verdriet te verwerken.

De sociale en emotionele begeleiding richt zich vooral op de remediëring op leerlingniveau en nog te weinig op preventieve maatregelen. De crisissen en de observatiegegevens over welbevinden en betrokkenheid worden te weinig diepgaand geanalyseerd en aangewend om gelijkgerichte afspraken op klas- en schoolniveau te maken en om deze te verankeren in het schoolwerkplan. De nascholingen die het team rond sociale en emotionele begeleiding volgde, zijn nog niet vertaald naar de klas- en schoolpraktijk. De school besteedde nog geen aandacht aan de doelgerichte uitbouw van die leergebiedoverschrijdende eindtermen in functie van de sociale en emotionele begeleiding op school- en klasniveau.

Ondersteuning Voor de verwerking van traumatische ervaringen laat de school zich begeleiden door externe experts en het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding). Het schoolbestuur opteerde door de ernst van de problematiek resoluut voor een gespecialiseerde systeemondersteuning van leraren en leerlingen. De directeur neemt haar verantwoordelijkheid op in de contacten met ouders en leerlingen met sociale of emotionele noden. Vanuit een sterke betrokkenheid ondersteunt zij daar waar mogelijk. Dit vraagt heel wat energie en tijd.

Het klasklimaat vertoont opvallende verschillen. De meeste leraren slagen erin om een veilig en positief klasklimaat op te bouwen. Enkele klassen zijn zelfs voorbeelden van goede praktijk. Kinderen ontwikkelen zelfvertrouwen en tonen een groot welbevinden en een sterke betrokkenheid. Het klasmanagement is constructief wat leidt tot een positief leerklimaat. In andere klassen hebben leraren nood aan ondersteuning en coaching bij hun klasmanagement. Hier liggen uiteraard kansen voor de interne deskundigheidsbevordering die momenteel nog niet benut worden.

De school heeft nog niet de gewoonte om vanuit gezamenlijke visieontwikkeling en strategiebepaling voor een gelijkgerichte aanpak te kiezen. De bevordering van gewenst gedrag in de klas en vooral op de speelplaats mist een gelijkgerichte aanpak. De speelplaatsen op beide campussen zijn weinig attractief uitgebouwd. Zij bieden weinig motorische uitdagingen en de initiatieven met extra speelmaterialen renderen te weinig. Hierdoor ontstaat bij heel wat leerlingen verveling die vaak de aanleiding is voor conflicten en ongewenst gedrag.

Doeltreffendheid De school screent het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen. Die evaluatiegegevens worden weinig gericht gebruikt voor de bijsturing van de sociale en emotionele begeleiding. Zeker de preventieve aanpak staat nog aan het begin van een ontwikkelingsproces en is momenteel nog weinig doeltreffend.

De school wendde de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden en de domeinen mens en maatschappij van het leergebied wereldoriëntatie nog niet aan als referentiekader waaraan de eigen aanpak inzake de sociale en emotionele begeleiding kan getoetst worden.

Het team is dynamisch en graag bereid om externe beoordelingen aan te grijpen om van daaruit haar werking te optimaliseren. Door een gebrek aan gerichte pedagogische aansturing optimaliseert het team haar werking veeleer ad hoc en weinig doeltreffend.

Ontwikkeling Ondanks de complexe schoolproblematiek en specifieke leerlingenkenmerken nam het beleid nog geen initiatief om de sociale en emotionele begeleiding op een daadkrachtige en gecoördineerde wijze te integreren in de klaspraktijk.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het intern leiderschap wordt opgenomen door een ervaren directeur die voor de logistiek nauw samenwerkt met een administratieve medewerker. De aansturing van de school gebeurt vrij directief. De complexe schoolcontext maakt dat directeur de voorbije jaren naar aanleiding van traumatische gebeurtenissen veel tijd investeerde in de opvang en de begeleiding van ouders en leerlingen. Hierdoor kregen de opvolging, coaching en ondersteuning van leraren en in het bijzonder van nieuwe teamleden te weinig doelgerichte aandacht. Gerichte klasbezoeken en functioneringsgesprekken vinden slechts occasioneel plaats. Het financiële beleid mist de nodige transparantie, waardoor onduidelijkheid ontstaat over de beschikbare klasbudgetten. De gemaakte beleidskeuzes stromen momenteel te weinig door naar het team. Ook het personeelsbeleid heeft nood aan meer transparantie. Zo is het voor het team niet duidelijk hoe en waarom bepaalde taakinhouden aan het zorgteam worden toegewezen. Niet alle beschikbare SES-lestijden worden optimaal aangewend. Momenteel gebeurt de aansturing van de school nog weinig participatief en ontbreekt een transparante gezamenlijke besluitvorming. Ook wordt de interne expertise in beperkte mate benut. Er is weinig traditie om (deel)verantwoordelijkheden te delegeren. De inhoudelijke pedagogische aansturing is vrij beperkt. De school telt slechts een paar werkgroepen die beleidsvoorbereidend werk doen. Voor enkele cruciale aspecten van het schoolleven maakt de school geen gebruik van een werkgroep, zoals voor de uitbouw van een beleid in functie van de sociale en emotionele begeleiding.
- Visieontwikkeling** Het schoolteam is gemotiveerd en gedreven. De teamleden gaan collegiaal en constructief met elkaar om. Toch heeft de school nog geen traditie om beleid te voeren vanuit een gemeenschappelijk gedragen visie. Bepaalde keuzes en initiatieven gebeuren vaak ad hoc en zijn zelden het resultaat van een gezamenlijk ervaren nood. De opgelegde planlast is hoog. Dit leidde nog niet tot kritische zelfreflectie en doelgerichte bijsturingen. Verschillende initiatieven en acties zijn op zich waardevol maar onvoldoende ingebed in een planmatige aanpak met een duidelijke implementatiestrategie.
- Besluitvorming** Alle leraren ervaren de behoefte aan een grotere geëxpliciteerde gelijkgerichtheid en aan heldere afspraken over de graduele opbouw van het onderwijsaanbod en de uitbouw van de sociale en emotionele begeleiding. Het schoolwerkplan is door een veelheid aan documenten teveel een doel op zich en te weinig functioneel. De school verankert de concrete schoolafspraken in beperkte mate. De uitgebreide set visie- en planningsteksten over het SES-beleid staat ver van de vertaling ervan naar de school- en klaspraktijk. De interne communicatie tussen de directeur en het team en de doorstroming van informatie verlopen vrij afstandelijk. Ondanks de collegiale werksfeer gebeurt de communicatie vaak schriftelijk via mail of via het elektronisch platform van de school. Niet alle beleidsbeslissingen krijgen de nodige toelichting met verkeerde interpretaties tot gevolg. Ook bij de besluitvorming blijft het participatieve karakter vrij beperkt. Het overleg tussen klasleraren verloopt vooral informeel. De zorgcoördinatoren vergaderen structureel met de klasleraren. De mondelinge communicatie met de ouders en leerlingen verloopt vlot. De schriftelijke rapportering en communicatie zijn nog te weinig afgestemd op het doelpubliek. Het gebruik van ondersteunende pictogrammen is leraarafhankelijk.

Kwaliteitszorg	Vanuit het extern ondersteuningsinitiatief krijgt de school begeleiding om de kwaliteit van het leergebied Nederlands te onderzoeken en daar waar nodig te optimaliseren. Samen met de school analyseert het de beschikbare outputgegevens. De school optimaliseert het onderwijsaanbod voor Nederlands waar nodig. Zij analyseert de genormeerde eindtesten waaraan zij jaarlijks participeert met externe ondersteuning. Hoe de school de kwaliteitszorg effectief aanwendt voor de optimalisering van de klaspraktijk varieert. Zo leidt de samenwerking met het extern ondersteuningsinitiatief tot heel wat waardevolle resultaten voor de optimalisering van het leergebied Nederlands. Daar staat tegenover dat de aanhoudende zwakke scores voor het domein techniek van wereldoriëntatie nog niet tot structurele afspraken op schoolniveau leidde. Heel wat aanwezige en opgebouwde expertise wordt onvoldoende stevig verankerd en dreigt te verdwijnen, onder meer door teamwisselingen. De school beschikt voor de bewaking van de onderwijskwaliteit over een vrij uitvoerige dataset, maar die gegevens worden nog niet optimaal aangewend om de aanwezige onderwijskwaliteit te verankeren en waar nodig bij te sturen. De dataverzameling blijft daardoor nog te veel een doel op zich en te weinig een middel voor kwaliteitszorg. Het team voerde recent een sterktezwakteanalyse uit, maar het is onduidelijk tot welke bijsturingen die aanleiding gaf.
Talenbeleid	De school staat voor wat het talenbeleid betreft aan het begin van een ontwikkelingsproces. Zij investeert momenteel in de uitwerking van een gezamenlijk gedragen visie op talenbeleid. Door de moeilijke situationele schoolcontext verloopt die ontwikkeling vertraagd. Het team ervaart een grote nood om de waardevolle ondersteuning door een extern ondersteuningsinitiatief beter te integreren in de werking. Geleidelijk groeit de bewustwording dat die jarenlange externe ondersteuning nog onvoldoende verankerd is. Vanuit dat perspectief ontbreken momenteel geconcretiseerde doelstellingen die de vertaling in actieplannen mogelijk maken.
GOK- en zorgbeleid	Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. Het schoolteam heeft geen duidelijke visie op de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelstellingen die doelgericht aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in onvoldoende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. Het schoolteam werkt in beperkte mate acties uit op leerling-, leraren- en schoolniveau en de acties sluiten niet aan op de vooropgestelde doelen. Er is wel aandacht voor kleuterparticipatie. Het schoolteam heeft momenteel geen zicht op de effecten van eventuele acties binnen zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.
Inbreuken op de regelgeving	De school spant zich onvoldoende in om de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden en ICT te integreren in het onderwijsaanbod.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming op de leerplannen in de kleuterafdeling en op het leerplan Nederlands in de lagere afdeling.
- Het efficiënt gebruik van de onderwijstijd in beide afdelingen.
- De flexibele aanwending van de onderwijsleerpakketten voor Nederlands in de lagere afdeling.
- De intensieve en vruchtbare samenwerking voor het leergebied Nederlands met een extern ondersteuningsinitiatief.
- De mondelinge interactie tussen de leraren en de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.
- De keurige voorbeeldtaal.
- De spreekdurf en –vaardigheden van de kleuters en leerlingen.
- De krachtige onderwijs- en leeromgeving in een aantal klassen.
- Het efficiënte klasmanagement in een aantal klassen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De sociale bewogenheid van het team.
- De nascholings- en vernieuwingsbereidheid van de meeste teamleden.
- Het collegiaal overleg en de samenwerking van de parallelcollega's.
- De ondersteuning die de nieuwe leraren spontaan van collega's krijgen.
- De nascholingsinitiatieven in functie van Nederlands, in samenwerking met een extern ondersteuningsinitiatief.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het engagement voor en de betrokkenheid op de leerlingen en hun ouders.
- De warme intermenselijke relaties tussen de teamleden.
- De professionele collegialiteit.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De actieve inbreng van de kleuters in het onderwijsaanbod.
- De doelgerichte aanwending van de schoolbuurt in de kleuterafdeling.
- De doelgerichte observatie en evaluatie in de kleuterafdeling.
- De rapportering voor Nederlands en wereldoriëntatie afgestemd op de doelgroep in de lagere afdeling.
- De leespromotie in de lagere afdeling.
- De vernieuwing en aanvulling van de speelleermaterialen en het boekenaanbod in de kleuterafdeling.
- De verruiming van de visuele ondersteuning en de leerbegeleiding voor Nederlands naar alle domeinen van het leergebied in de lagere afdeling.
- De doelgerichte curriculumdifferentiatie voor sterke en zwakke leerlingen in de lagere afdeling.
- De gradatie en verticale samenhang van het onderwijsaanbod en van de themawoordenschat in beide afdelingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het leren van en met elkaar, en in het bijzonder de mogelijkheden om in elkaars klas te hospiteren.
- De vertaling van de nascholing naar de concrete klas- en schoolpraktijk.
- De deskundigheidsbevordering in functie van het klasmanagement bij complexe groepen.
- De opbouw van een gemeenschappelijk gedragen visie op sociale en emotionele begeleiding en de verankering van de bijhorende afspraken op klas- en schoolniveau.
- De preventieve maatregelen voor de sociale en emotionele begeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opbouw van een participatief beleid met voldoende inbreng van alle teamleden.
- De transparantie van het personeelsbeleid.
- De transparantie in het aankoopbeleid en de optimalisering van de materiële ondersteuning van de klaspraktijk.
- De doelgerichte uitbouw van de expertise in functie van het SES-beleid.
- De optimale aanwending van alle SES-lestijden met een effectievere ondersteuning op klas- en leerlingniveau.
- De uitbouw van een doelgericht talenbeleid.
- De opvolging, coaching en ondersteuning van de (nieuwe) leraren.
- De reductie van de planlast met functionele plannings-, evaluatie- en zorgdocumenten..
- De transparantie van de besluitvorming en de interne communicatie.
- De verankering van gemaakte afspraken op klas- en schoolniveau in het schoolwerkplan gekoppeld aan de opvolging ervan.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De systematische uitbouw van een voldoende volledig, doelgericht, evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling, afgestemd op de verwachtingen van het leerplan en rekening houdend met de leerlingenkenmerken, om met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen te bereiken.

Wat betreft de regelgeving

- De schooleigen planning in functie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden en ICT in de lagere afdeling.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **16-05-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Frans DE BIE de inspecteur-verslaggever	Veerle DIERICK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	